

25.97x30.29	31	16	עמוד	הערב	מגזין	גלובס -	06/01/2011	25590632-2
בעיות קשב וריכוז - 80373								

עלות חריגה

אלפי שקלים בחודש משקיעים הורים לילדים בעלי לקויות בשיעורים פרטיים ובטיפולים שונים, כדי לאפשר את שילובם במערכת החינוך הרגילה. אז מה אם השילוב הזה לא אמור לעלות להם שקל / יעל גרוס אנגלנדר

לקבל סיוע מבית ספר (ישנם בתי ספר שמתאימים גם את הדרישות מהתלמידים בשיעורי הבית לפי האבחונים).

הוראה מתקנת: מאות שקלים

למרות התהודה הרבה שלה זכו בעבר האבחון הוא הוצאה חד פעמית שמתגמדת לנוכח ההוצאה החודשית השוטפת, שמתבטאת בעיקר בשיעורי הוראה מתקנת שמטרתם ללמד את החומר בדרך המתאימה לילד ולהקנות אסטרטגיות למידה.

שיעורי הוראה מתקנת ניתנים אמנם בבתי הספר על פי הקצבה, אלא שברוך כלל תלמיד מקבל שיעור קבוצתי אחד בשבוע. טיפה בים. ההורים מכניסים את היד לכיס ובונים תוכנית חלופית שכוללת מורה להוראה מתקנת, לפעמים מורים פרטיים במקצועות שונים וטיפולים פרה רפואיים ואלטרנטיביים. באגודת ניצן אומדים את הסכום בלפחות 1,500 שקל בחודש.

תרופות: 150-750 שקל בחודש

חלק ניכר מהילדים בעלי לקויות הלמידה חווים גם קשיים בקשב ובריכוז שמטופלים באמצעות תרופות. גם כאן, מערכת חינוך מתאמת יותר הייתה מפחיתה את הצורך בלקיחת תרופות אלו.

"כל ריטלין או תרופה דומה גורמים לתופעות לוואי", אומר הרוקח חגי שור, בעל בתי המרקחת "שור טבצ'ניק". אבל מעבר לכך קיימות, כמוכן, העלויות. לדבריו הריטלין המטבוסד שעולה 14 שקל לחודש מחזיק מעמד רק ארבע שעות. לעומת זאת ריטלין ארוך טווח או קונצרטטה שעלילים למשך זמן ארוך ומתאימים ליום לימודים שלם נמכרים ב-150 שקל לחודש (או 75 שקלים לבעלי הביטוחים המשלימים) ומחירים מגיע עד כ-750 שקל לחודש, תלוי בסוג ובמינון. כשמדברים על נושא הקשב והריכוז צריך לקחת בחשבון שפעמים רבות מדובר ביותר מילד אחד במשפחה, מה שמגדיל את העלויות למאות שקלים בחודש", אומר שור.

ומה אם התרופות הללו לא מועילות לילד? הריכוז של הילד יש פלח לא קטן של הורים שמייבא ישירות או באמצעות בית המרקחת שור טבצ'ניק תרופות שנמצאות

מגור הלקה גם לכל פעילויות ניצן: קבוצות הורים, אוניברסיטה להורים וקואופ"נג. העלות ל-13 מפגשים בקבוצות הורים של אגודת ניצן: 1,100 שקל להורה, 1,700 שקל לזוג; 10 הרצאות "אוניברסיטה להורים" - 450 שקל, ואימוץ פרטני (13 מפגשים בני שעה וחצי) - 1,850 שקל.

מה קורה אם אין כסף? אתם ילדים נפגעים לרוב למערכת החינוך המיוחד, ובחלק מהמקרים, הסיכוי שלנו לראות אותם כבוגרים עובדים ומתפקדים - יורד. במקביל הילדים ה"רגילים" נפגעים מהעדר היכולת להיחשף ללקויות ונכויות בחלק מהחברה הכללית ולהפוך לבוגרים טובים יותר. "ילד שהופנה לחינוך מיוחד רק בגלל קשיים של המערכת. הולך בדרך חריגה ונוגית. יש מעט מאוד ילדים ששולבו בחינוך המיוחד וחזרו לחינוך הרגיל", אומרת דנינו.

כמה זה עולה?

אבחון: הוצאה כבדה חד-פעמית

המסה הגדולה היא של ילדים לקויי למידה וילדים החווים קשיים בקשב ובריכוז. כיום מדברים על כ-15% מהילדים והנוער המאובחנים כבעלי לקויות למידה. הדרך להכרה בילד כלקוי למידה, על ההקלות וההתאמות הנלוות, מתחילה באבחון רידקטי מקיף באגודת ניצן, שעלותו עומדת על 960 שקל (יש סבסוד בפריפריה) ויכולה להגיע עד לכ-5,000 שקל לסדרת אבחונים במכוני פרטיים. ההכרה בלקות מקנה התאמות במבחנים (למשל אפשרות להבחן בעל פה) ומאפשרת

יותר ויותר ילדים בתוך מערכת החינוך הרגילה מאובחנים כבעלי לקויות למידה וקשיי קשב וריכוז. אליהם מתווספים ילדים בעלי לקויות שונות (שיתוק מוחין, פיגור קל, אוטיזם קל, כבדי שמיעה וכו'), המשולבים בכיתה הרגילה בחינוך הרגיל (שילוב יחידי).

הילדים האלה אמורים ללמוד בבתי ספר רגילים, שכן חדר מנכ"ל של משרד החינוך מחייב את בתי הספר "להעניק זכות קדימה להשמתו של תלמיד בעל צרכים מיוחדים במערכת החינוך הרגיל". זאת מאחר שהשילוב נתפס כמייטיב לא רק עם התלמיד המשולב אלא גם עם שאר התלמידים.

אלא שלמרות המילים היפות - הורים לתלמידים לקויי למידה, בעלי קשיי קשב וריכוז וילדים המשולבים בשילוב יחידי, מוציאים מאות אלפי שקלים בחודש רק כדי לאפשר לילדיהם את אותו שילוב שמשרד החינוך מותיר בגדר מילים.

"מבחינת משרד החינוך הילד מקבל שעה או שתיים עורה בשבוע", אומרת מלי דנינו, מנכ"לית אגודת ניצן. "גם אם ניתן מענה הוא ניתן בקבוצות קטנות, לא פרטנית, ולרוב לא ע"י מורה מומחה להוראה מתקנת".

רובי מגור, אם לילד עם לקויות למידה בכיתה ה' מספרת: "הבן שלי מקבל פעמיים בשבוע עזרה מסטודנטית (150 שקל) ועוד שיעור שבועי באנגלית (100 שקל) - סך של 1,600 שקל בחודש".

הוצאה זו מוצמצמת יחסית לעבר, או היא נעזרת בהוראה מתקנת (סך 250 שקל לשיעור), ובטיפולים של מיקוד ראייה בעלות של 450 שקל לשבוע במשך שנה.

ההורים מכניסים את היד לכיס ובונים תוכנית חלופית שכוללת מורה להוראה מתקנת, מורים פרטיים וטיפולים פרה רפואיים ואלטרנטיביים. באגודת ניצן אומדים את הסכום בלפחות 1,500 שקל בחודש

בחול'ל ולא רשומות במדינת ישראל מסיבות בירוקרטי (כמו שוק קטן וכו') שעשויות להתאים יותר לילדיהם כמו ארל, סטרטרה ואחרות. המחירים: 400-1,000 שקל לחודש.

טיפולים: מאימון ועד תוספים

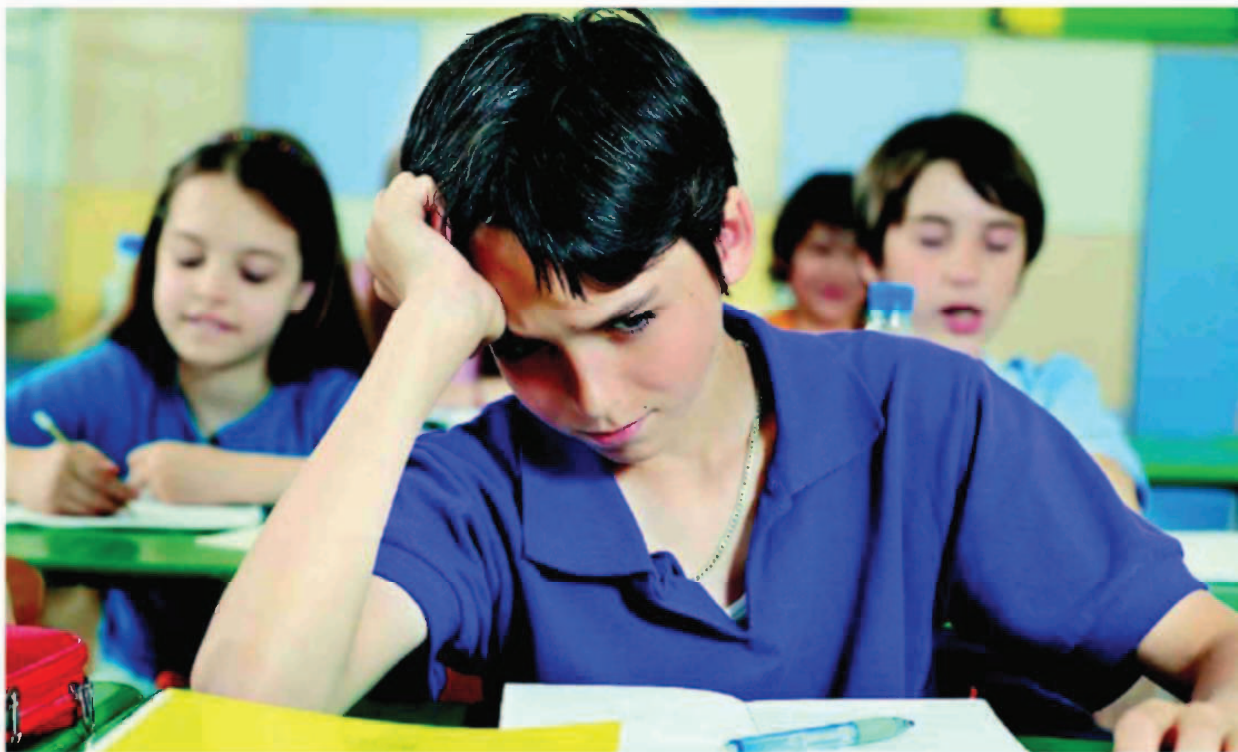
במקביל ההורים מחפשים אחר שלל פתרונות אחרים שישפרו את מצב הקשב והריכוז של הילד: הומיאופתיה (500-800 שקל למפגש), רפואה סינית (300 שקל ומעלה),

עלויות חודשיות לשילוב ילד בעל לקות במערכת החינוך (בשקלים)		
500*300 פסיכולוג	300*180 הוראה מתקנת	5,000*960 אבחון רידקטי חד-פעמי
500*250 קבוצה חברתית	800*300 רפואה אלטרנטיבית	300*170 טיפול רגשי

24.06x24.1	32	עמוד 16	הערב - מגזין הערב	06/01/2011	25590641-2
בעיות קשב וריכוז - 80373					

4

עצות לשילוב ילד עם לקות במערכת החינוך

1. איתור בית הספר המתאים:
חשוב למצוא בית ספר שידוע לשלב. לא. אין טעם להסתכל בהצהרות בחוץ או באמנה של בית הספר. פה המעשים מדברים ולא המילים. כמעט הכל תלוי במנהל או במנהלת בית הספר ובתרבות הארגונית שהוא מקדם בתוך המוסד החינוכי. האם חשבים לו הצדדים הרגשיים של הילדים? האם הוא רואה את הטוב שבהם- לפני הכל? כראי מאוד לערוך שיחה פתוחה לפני הכניסה לבית הספר. בית ספר שידוע לשלב יעשה חלק מהעבודה של "הכשרת הלבבות" ובסופו של דבר - יחסוך לכם כסף.

2. מציאת מעגל תמיכה: חשוב מאוד להתחבר לארגונים ולקבוצות הורים הדומים לכם. לכל קושי או לקו יש ארגון שתומך. הידע שווה הרבה מאוד כסף.

3. השוואת החזרים בין קופות החולים: קופות החולים מסבסדות מתוך סל הבריאות חלק מהטיפולים הרגשיים והפרה רפואיים. חשוב לדבר עם האגף שאחראי על התפתחות הילד בקופה שלכם וגם לברר את הזכויות בקופות האחרות. אתם נכנסים למסע, והברלים ארוכי טווח בזכויות שלכם בקופה, יצטברו לסכומים גדולים.

4. אם אין לי מי לי: מומלץ להורים ללמוד בעצמם אסטרטגיות לטיפול בלקות שחווה הילד. כך למשל, הורים לילד עם קשיי תקשורת ילמדו כיצד לתווך בינו לבין ילדים שבאים הביתה בשעות אחר הצהריים, והורים לילד עם לקות למידה ילמדו כיצד לסייע לו בשיעורי הבית או בארגון הילקוט, וכך יצמצמו את התלות באנשי מקצוע.

את הילד לקבוצות חברתיות בשעות אחר הצהריים (250-500 שקל), ולומדים רבות מאנשי מקצוע ומשקיעים שעות רבות בעצמם. גם כאן העלות כ-1,000 שקל ומעלה לחודש. איציק פרנקו, הורה לילד על הספקטרום האוטיסטי המשולב בכיתה ה', מספר כי לשם טיפול בבנו הוא מוציא 9,000 שקל בחודש. חלק מהעלויות הן לצרכי שילוב וכוללות צוות שמנתח את אירועי היום ובונה את מפגשי המחר עם ילדים, שמתווך בינו לבין חברים שמגיעים הביתה ושבונה את תוכנית השילוב בבי"ס. בנוסף יש טיפולים כמו ריפוי בעיסוק, קלינאית תקשורת, הידרותרפיה וכו'.

משרד החינוך: יש תמיכה

ממשרד החינוך נמסר כי מרי שנה הוא ממומן כ-500 אבחונים לתלמידים מעוטי יכולת ומכשיר אנשי מקצוע בתוך בתי הספר ובשירותים הפסיכולוגים לבצוע תהליכי איתור מוקדמים, אבחונים ודרכי הערכת לקידום התלמידים. תלמידים המצויים בתוכנית השילוב מקבלים את זכאותם למשאבי התמיכה על בסיס ההלטות ועדה סטטוטורית - ועדת שילוב. משאבי התמיכה ניתנים באמצעות מסגרות החינוך, מרכזי תמיכה יישוביים/אזוריים, ומרכזים טיפוליים. ●

של התנהגות רגילה. "למעשה, על אף שהוכח ששילוב מעוגנת בחוק החינוך המיוחד ובכג"צים שונים, מערכת החינוך מתקשה עדיין לתת מענה מקצועי", אומרת מלי כ"ץ מגן, רכות תחום חינוך באלו"ט וכרמל אבנט מנהלת חטיבת נעורים באלו"ט - אגודה לאומית לילדים אוטיסטיים.

אמנם משרד החינוך נותן שעות סיעוד, שעת תיווך חברתי ומעט הרכה לצוות, אבל בדרך כלל מדובר בשעות מצומצמות, בסייעות שלא תמיד מיומנות בסוג השילוב הנדרש (בשונה מלקויות אחרות - לא מדובר בסיוע טכני או לימודי אלא בסיוע בתקשורת ובפרשנות חברתית), ובצוות של מורים שלא מבינים את הקשיים של הילד. הרבה מאוד תלוי בכישורים הרגשיים ובערכיות האמיתית של הנהלת ביה"ס. כך למשל מוזכרים מאוד לטובה מוסדות החינוך בעיר כפר סבא, בית ספר ישגב בתל אביב ויד המורה בירושלים. בחלק גדול מהמקרים ההורים הם אלו שממלאים את התפקיד שמשרד החינוך זנח. רובם נעזרים בפסיכולוג פרטי לבניית התוכנית החברתית וההתנהגותית שבית הספר יישם (350-500 שקל לשעה). הגעה עם איש המקצוע לבית הספר תגיע עד 600 שקל, תלוי באורך המפגש ובמרחק). הם שולחים

תוספי תזונה שונים (מ-150 שקל ומעלה), טיפולים רגשיים שונים (170 שקלים ומעלה), אימון אישי (250 שקל ומעלה) ותוכנות אימון עצמי לשליטה (כרוגמת התוכנה Attengo שעלותה 1,260-1,680 שקל). כמעט הכול מהכיס הפרטי.

אלו"ט: מערכת החינוך לא נותנת מענה מקצועי

קבוצה אחרת הנמצאת במגמת גידול היא קבוצת הילדים המשולבים שילוב יחידני. מדובר בילדים שחווים קשיים בשמיעה, ראייה, תקשורת, ילדים עם שיתוק מוחין, על כסא גלגלים, ילדים עם פיגור, ילדים עם תסמונת דאון ועוד. כיום מדברים על כ-80 אלף ילדים (78,960 ילדים, ליתר דיוק), בעוד שבשנת הלימודים שעברה שולבו 76,922 ילדים (הנתונים מתייחסים לכל מערכת החינוך ולא דווקא ליסודי). בחמש השנים האחרונות חל גידול של כ-200 ילדים כל שנה. מתוך קבוצה זו ישנם 1,700 ילדים הנמצאים על הספקטרום האוטיסטי, לרוב מדובר בילדים בעלי קווים אוטיסטיים בתפקוד גבוה (בדומה לילד בסדרה "פלפלים צהובים"), שחלקם ילדים שלא היו מאובחנים לפני 10-15 שנים. חשיבות השילוב עבורם גדולה מכיוון שהשילוב מאפשר להם לחקות מודלים